

MŪSŲ BENDRUOMENĖS ATEITIS

Šiai temai aptarti buvo skirta tiek JAV LB surengta konferencija, tiek ir po jos įvykusi Tarybos sesija. Keturias dienas buvo svarstoma, ar tai, ką šiuo metu daro Lietuvių bendruomenės vadovybė ir atskiros apylinkės, yra pakankama. O gal būt reikia žymiai giliau išnagrinėti lietuvių telkiniuose vykstančius reiškinius ir kuo skubiau atsikratyti gana giliai įsisukverbusio abejingumo bei pesimistinių nuotaikų? Gyvenimas nestojo, bet su vienos kartos pasitraukimu negalima visko pradėti iš naujo, lyg pamiršus ar ne paneigus, kas iki tol padaryta. Tautinių telkinių veikla tik tada gražiai plėtojama, kai perimama iki tol sukaupta jos patirtis.

Per visas keturias dienas į netoli Klyvlendo (Cleveland, OH) esantį "Hilton" viešbutį rinkosi ir nemažai šiose apylinkėse įsikūrusių lietuvių, nes čia vykę posėdžiai buvo atviri, o svečiams suteikta galimybė pasisakyti ir dalyvauti visų klausimų svarstyme. Daugelyje posėdžių visos sėdimos vietos būdavo užimtos, dalis atvykusių klausydavosi stovėdami. O dalyvių aktyvumu galima tik pasidžiaugti. Vienas iš ryškiausių šio suėjimo bruožų – veržlus neseniai atvykusių į Ameriką lietuvių sambūrių atstovų pasirodymas. Tačiau pasigedome lietuviškųjų visuomeninių organizacijų dalyvavimo. Nesimātė nei Susiviejimo lietuvių Amerikoje (SLA), nei Amerikos lietuvių tarybos (ALT), nei Amerikos lietuvių tautinės sąjungos atstovų. Nejaugi, ruošiantis nagrinėti tokius svarbius klausimus, jų niekas nepakvietė?

Nuskambėjus himnams, kuriems vadovavo klyvlen-

diečiams gerai pažįstamas Vladas Plečkaitis, ir išklaičius pradžios maldą – invokaciją, kurią skaitė Dievo Motinos parapijos klebonas Gediminas Kijauskas SJ, prasidėjo konferencija "JAV LB 21-ame šimtmečiuje". Jos dalyvius pasveikino LB Klyvlendo apylinkės pirmininkai – dr. R. Šilkaitis ir dr. D. Degesys. Buvo pristatyti garbės svečiai – Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas ir Lietuvos Respublikos Generalinis Garbės konsulas Vytautas Kleiza. Jau pačioje konferencijos pradžioje pabrėžta, kad "mums turi rūpėti ir Amerikos, ir Lietuvos reikalai. Mes turime darbuotis, kad šis kraštas būtų palankus Lietuvai."

JAV LB pirmininkė Regina Narušienė priminė, kad ši bendruomenė įkurta 1952 m. vasario 15 d. Pagal paskutiniojo gyventojų surašymo duomenis net 811 tūkst. asmenų nurodė esantys lietuvių kilmės. Dauguma jų gyveno Illinois ir Pennsylvania valstijose. Tačiau jei prieš 30 metų buvo priskaičiuojama net 403 tūkst. lietuvių, gimusių ne Amerikoje, tai 1990 m. tokių liko tik apie 30 tūkst. Dabar lietuviai jau nebėra susitelkę keletoje valstijų, o išsibarstę po visą Ameriką. Nereti atvejai, kai kurioje nors apylinkėje tėra vos viena kita lietuvių šeima.

LB XV Tarybos prezidento pirmininkas Donatas Skučas lyg ir retoriškai klausė: "Ką bendruomenė turėtų daryti per artimiausius 20 metų? Kas turėtų perimti vadovavimą jai?" Yra trys pasirinkimai. Pirmasis iš jų – kurį laiką dar galima nieko nekeisti. Bet: 1980 metais, ren-

Grupė JAV LB konferencijos rengėjų ir dalyvių. Iš kairės: J. Karosas, R. Šilkaitis, M. Mikolaitis, D. Skučas, R. Narušienė, A. Sonski, D. Degesys, V. Bieliauskas, D. Puškorienė.

kant bendruomenės tarybą, dalyvavo daugiau kaip 10 tūkst. balsuotojų, o rinkti dabartinę tarybą atėjo mažiau nei 5 tūkst. arba vos 43 proc. anuometinio rinkėjų skaičiaus. Galima numatyti, kad po 10 metų susirinks tik apie 2 tūkst. rinkėjų. Tada jau bus ne bendruomenė, o tik "klubas". Antrasis pasirinkimas – perduoti vadovavimą bendruomenei į vidurinėsios kartos, gimusios Amerikoje, rankas. Trečias – jau dabar perduoti neseniai atvykusiems iš Lietuvos, kurių vis daugėja.

Tačiau toks mechaniškas skirstymas, matyt, yra ir neįmanomas, ir nepriimtinas. Kokia čia bendruomenė, jei ji bus suklasifikuota į tris visai skirtingus sluoksnius? Pati "bendruomenės" sąvoka rodo, kad reikia derinti skirtingų kartų patirtį ir spręsti bendrus uždavinius.

Ižanginį pranešimą "JAV LB vizija 21-ame šimtmečiuje" skaitė prof. dr. Vytautas Bieliauskas. Jis priminė, kad žodis "vizija" lyg ir neatskiriamas nuo žodžio "pranašystė". Po visą pasaulį išblaškyti lietuviai pranašavo, kad Lietuva vėl bus laisva. Jie kalbėjo apie tai net tomis dienomis, kai buvo labai sunku tuo tikėti. Anot Sibiro tremtinio A. Dambrausko, kai atrodė, kad "viskas praeina, vakaras arti". Tačiau laikinai užsienyje apsistoję lietuviai laukė to momento, kai bus galima sugrįžti ir aktyviai tam rengėsi. 1946 m. Hanau vietovėje įvyko Vokietijoje esančių lietuvių suvažiavimas, kuriame sukurta Tremtinių bendruomenė. 1949 metais VLIK'as paskelbė "Lietuvių chartą".

Prof. V. Bieliauskas pabrėžė, kad JAV LB tėvu reikėtų laikyti prel. M. Krupavičių, telkusį lietuvių dar Vokietijos pabėgėlių stovyklose. Anot prelato, LB yra ne ko-

nia nors draugija, o bendruomenė, kuriai priklauso visi: ir tie, kuriais didžiuojamės, ir tie, dėl kurių tenka kęsti gėdą. Jos nariais yra ne tik tie, kurie moka solidarumo mokesį, bet ir tie, kurių nematome tarp mūsų. Bendruomenė – tai šventykla, kurioje yra kartojava viena maldą – lietuviybę. Į tą šventyklą negalima ateiti su "partinėmis maldaknygėmis". Politinė veikla buvo palikta ALT'ai ir VLIK'ui. Kaip nurodo P. Maldeikis knygoje "Mykolas Krupavičius", už tokį požiūrį į bendruomenę prelatas netgi buvęs aštriai baramas, tačiau nenusileido.

O kaip yra dabar? Jeigu iš tų 800 tūkst. lietuvių kilmės asmenų aktyvi būtų nors 1/8 dalis, turėtume apie 100 tūkst. narių. Tačiau Amerikoje gimusi karta mažai tedalyvauja LB veikloje, nes daugelis nemato joje savo vietos. Jie net neprisideda prie finansinės paramos LB veiklai.

Nemaža neseniai atvykusių – jauni, neblogo išsimokslinę, tačiau šiuo metu labai susirūpinę savo įsikūrimu ir pragyvenimu. Jų ekonominės sąlygos dar neleidžia pakankamai remti bendruomenės veiklą. Tačiau bene labiausiai juos atstumia nuolatinė "kritika". O juk ne vienas 1948-50 metų bangos lietuvis prisimena, kad seniau įsikūrusieji gana nemažai padėjo, nors žinoma, kad ir tada netrūko tarpusavio nesusipratimų.

V. Bieliauskas nurodė, kad per laikotarpį, praėjusį nuo JAV LB įsteigimo, padėtis labai pasikeitė. Bendruomenė pamažu pati išitraukė į politinę veiklą. Juo labiau, kad Lietuvos laisvė yra labai trapi. Didžiausią pavojų jai tebekelia Rusija, kuri niekaip nepajėgia nei atsikratyti imperinių siekių, nei susitvarkyti savo ūkio ir aprūpinti piliečių būtiniausiais pragyvenimo reikmenimis.

(Nukelta į 4 p.)

Leonas JOVAIŠA

ROMUVA

*Pašlovinta būki, Šventoji Giria,
išsaugojus tautą per amžius!
Teglaudžia senolių vėles lapija,
tegarbina žmonės Praamžių!*

*Kai alkvietai meldžiasi medžiai stati
matydami tollmą šviesą,
žmoniją pažadinus Saulė skaisti
į santarvės lygumas kviečia.*

*pasaulio kartas, kur švytės Lietuva
kaip Šlaurės Žvaigždė mėlynakė,
nes Kryžių bučiuodamas jos vaidila
stebuklų Ramovę pastatė,*

*kur laimei paklūsta kančia ir auka,
gyvenimą randa paklydę,
kur alma Naujosios Šventyklos malda
už Kryžiaus ir Alko vienybę.*

*Pašlovinta būki, Nauja Romuva,
tyrumo ir meilės tvirtovė,
tegaubia Tėvynę švelni ramuma
ir tuos, kurie klūpo ar stovil*

LR ambasadorius Vašingtone Stasys Sakalauskas ir Niujorko neseniai atvykusių lietuvių sambūrio "Versmė" pirmininkė Jurgita Vaitkienė JAV LB Tarybos sesijoje. V. Stankaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **PREZIDENTO VIZITAS AMERIKOJE.** Kalbėdamas Jungtinių Valstijų Strateginių ir tarptautinių studijų centre Vašingtone, Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus pareiškė, kad Lietuvos priėmimas į NATO nesugadintų gerų jos kaimyninių santykių su Rusija. Jis sakė, kad Rusijos pasipriešinimas NATO plėtrai yra susijęs su psichologiniais įsitikinimais ir įvaizdžiais, likusiais dar nuo ankstesnių laikų.

Amerikos katalikiškasis universitetas pagerbė Vašingtone besilankantį Lietuvos Prezidentą V. Adamkų, suteikdamas Lietuvos vadovui garbės daktaro vardą. Taip įvertinti jo nuopelnai saugant Amerikos gamtą, kai jis dirbo Aplinkos apsaugos agentūroje. Katalikiškasis universitetas yra penkta aukštoji mokykla, suteikusi jam garbės daktaro vardą.

Dvišalio bendradarbiavimo, NATO plėtros ir gamtos saugos klausimai aptarti spalio 21 d. vakare Baltuosiuose rūmuose įvykusiame Lietuvos Prezidento susitikime su Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentu Bill Clinton.

• **ŽADA APMOKĖTI.** Rusija įsipareigojo iki šių metų pabaigos padengti skolą, kuri susikaupė už neapmokėtas medicinos paslaugas Lietuvoje gyvenantiems Rusijos kariškiams pensininkams. Sveikatos apsaugos ministerijos Užsienio ryšių ir Europos integracijos skyriaus viršininkas Paulius Bindokas sakė, kad ši skola sudaro 4 milijonus 400 tūkstančių litų. Tokia suma susikaupė nuo 1995 metų pabaigos, todėl šalyje gyvenančių 10 tūkstančių 600 Rusijos kariškių pensininkų sveikata Lietuva rūpinosi, negaudama atlygio.

• **LIETUVOS GYVENTOJŲ SKAIČIUS.** Statistikos departamento duomenimis, rugsėjo pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 703,1 tūkstančio žmonių - tai 903 žmonėmis mažiau negu šių metų pradžioje.

• **KAM NEREIKIA NATO?** Penkios nedidelės ir jokios įtakos šalies politiniam gyvenimui neturinčios politinės organizacijos pareiškė apie būtinybę "saugoti Lietuvos neutralumą", atsisakant stojimo į NATO tikslų. Pareiškime teigiama, kad Lietuvos žmonės, vieningai siekdami atkurti savo šalies nepriklausomybę, tvirtai pasisakė, kad nepriklausoma Lietuva įtvirtintų pasaulyje savo statusą kaip neutrali valstybė. Tačiau didžiausios Lietuvos politinės partijos savo politiką pasuko kuo greitesnio Lietuvos įtraukimo į politinio-karinio bloko - NATO kelią. Pareiškimą pasirašė Nepartinių visuomeninio politinio judėjimo tarybos pirmininkas Julius Veselka, Liaudies partijos pirmininkas Vytautas Lazinka, Respublikonų partijos pirmininkas Kazimieras Petrakis, Socialistų partijos pirmininkas Mindaugas Stakvilevičius ir Rusų sąjungos vadovas Sergejus Dmitrijevas.

• **"AUŠROS" GIMNAZIJOS JUBILIEJUS.** Spalio 23 d. Kauno "Aušros" gimnazijoje įvyko 80-ties laidų susitikimas. Šia proga gimnazijoje svečiavosi Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, ją baigęs 1950 m.

• **K. PRUNSKIENĖS PATARIMAI.** Seimo narės K. Prunskienės, neseniai apsilankiusios Gudijoje (Baltarusijoje) nuomone, mažinti Lietuvos ūkinį aktyvumą Baltarusijoje dėl atsiskaitymų sunkumų "būtų pats primityviausias kelias".

• **KRĖVOS FONDAS.** Susirūpinta Gudijoje esančiu labai reikšmingu lietuvių istorijos paminklu - Krėvos pilimi: įkurtas "Krėvos" tarptautinis fondas. Pastatyta 13-14 amžiuje, Krėvos pilis yra viena iš pačių svarbiausių mūsų gynybinių tvirtovių. Priešai jos niekada nebuvo užėmę. Fondo tikslas - atgaivinti šį paminklą. Pirmieji pilies konservavimo darbai buvo atliekami 1930 metais. Nuo to laiko nieko nebedaryta.

• **ŠVIETIMO MINISTERIJOJE.** Paskirtas švietimo ir mokslo viceministru Molėtų rajono meras Valentinas Stundys naujame darbe nepasirodė. Tai bene pirmasis valstybės pareigūnas, nusprendęs atsistatydinti, dar nė dienos nedirbęs. Kaip vieną iš pagrindinių apsisprendimo priežasčių, V. Stundys minėjo ir tai, kad jo kandidatūra buvo visiškai nepriimtina vyresniajai krikščionių demokratų kartai. "Vyresnieji besąlygiškai remia eksministrą Zigmą Zinkevičių, todėl aš jiems - nepageidaujamas asmuo", - sakė V. Stundys. Akad. Z. Zinkevičius apie Švietimo tarybos narį V. Stundį yra atsiliepęs labai kritiškai.

• **PREMIJA UŽ KNYGĄ.** Šių metų Vlodo Jurgučio premiją Lietuvos banko valdyba paskyrė Stasiui Sajauskui bei Domininkui Kaubriui, išleidusiems knygą "Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės numizmatika". Šis Vilniaus universiteto Archeologijos katedros pasiūlytas darbas yra didžiausias ir išsamiausias veikalas apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pinigus, apimantis laikotarpį nuo XII amžiaus iki 1707 metų. Knygoje aprašytos 2622 monetų atmainos, pateikta 357 iliustracijos. Pirmojo Lietuvos banko valdytojo akademiko Vlodo Jurgučio premija įsteigta 1990 metais. Ji skiriama už reikšmingus darbus Lietuvos pinigų ir bankininkystės srityje.

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas spalio 11 d. buvo priverstas nutraukti savo viešnagę Kazachstane ir grįžti namo, nes staiga pradėjo kosėti, pakilo temperatūra. Vienoje vietoje, televizijos aparatų apsuptas, jis vos nenugriuvo. Gydytojai patarė jam gulti į lovą ir gerti vaisius. O Maskvoje opozicijos vadovas, komunistų partijos pirmininkas Genadij Ziuganov pakartojo reikalavimą, kad B. Jelcinas pasitrauktų iš pareigų.

Per paskutinį dešimtmetį prezidentas B. Jelcinas tikrai nemažai sirgo. Jis nutraukė darbą 1991 rugsėjyje ir dvi savaites praleido prie Juodosios jūros. Kremlius tvirtino, kad prezidento širdis plaka neritmiškai. Ta pati širdis 1995 m. liepos 11 d. privertė Jelciną dvi savaites praleisti ligoninėje, o po to dar dvi savaites ilsėtis valdžios poilsio namuose. Tų pačių metų spa-

lyje B. Jelcinas vėl ilsėjosi, o atėjus prezidento rinkimams – 1996 birželyje – jis staiga dingo iš balsuotojų akių. Jo žmona kalbėjo žurnalistams, kad vyras persišaldė. Patarėjai aiškino, kad Jelcinui po rinkiminių kalbų sakymo skauda gerklę. Po kurio laiko paaiškėjo, kad jis buvo gavęs širdies priepuolį. Tų pačių metų lapkrityje prezidentui Maskvos ligoninėje buvo padaryta širdies kraujotakos operacija. Po kelių mėnesių – 1997-aisiais jis vėl ilsėjosi. Šiemet kovo mėnesį gydytojai vėl uždraudė prezidentui kalbėti, nes jis susirgo balso stygų uždegimu. Dabar Kazachstane prikišo bronchitas. Blogiausia, kad ligos ateina kartu su valstybę ištinkančiomis krizėmis, kai jos vadovas – labiausiai reikalingas.

Rusijos premjeras Jevgenijus Primakovas spalio 15 d. pasakė kalbą, kurioje ragino valstybines įmones ir privatizuotas bendroves iki gruodžio vidurio sumokėti skolas. Kalbėdamas Federacijos taryboje, kurią sudaro Rusijos gubernijų ir kraštų vadovai, premjeras pabrėžė, kad nesu-

mokėtos darbininkų algos ir pensijos yra lyg paslėptos bombos, kurios gali susprogdinti visą valstybės struktūrą. Vyriausybė jau kaupia maisto produktų atsargas, nes šių metų javų derlius esąs labai prastas.

Vienintelė gera žinia iš Rusijos yra pranešimas, kad spalio 13 d. valstybės geležinkeliai vėl pradėjo vežti pašto siuntas ir maišus su laiškais. Šis patarnavimas buvo sustabdytas rugsėjo 20 d. nes pašto valdyba neapmokėjo sąskaitų geležinkelininkams ir yra jiems skolinga 13 mln. dolerių.

Sakoma, kad Rusijos privataus sektoriaus skolos siekia net 75 milijardus dolerių, o skaičiuojant nepastoviais rubliais, ši skola siektų šimtus milijardų. Vyriausybė įsakė dujų įmonei "Gazprom" sumokėti vyriausybei pajamų mokesčius. Dujininkai tvirtina, kad vyriausybė nieko nemoka už savo įmonėse naudojamą dujas. Premjeras patvirtino, kad Rusijos laukia labai sunki, istorijoje dar nematyta žiema.

KUBOS BIČIULIAI

Jungtinių Tautų Generalinė asamblėja spalio 14 d. didele balsų persvara patvirtino, kad reikėtų nutraukti komunistinei Kubai taikomas ekonomines sankcijas. Balsuojant susilaikė 12 valstybių, o 157 valstybės pareiškė, kad JAV sankcijas reikia nutraukti. Prieš balsavo tik JAV ir Izraelis. Pernai panašiam balsavime prieš sankcijų nu-

traukimą balsavo JAV, Izraelis ir Uzbekistanas.

Amerikos politikai Kubos atžvilgiu gerokai pakenkė Kongrese priimtas Helms-Burton įstatymas, kuris siūlo bausti valstybes, prekiaujančias su Kuba. Daugelis valstybių laiko tą įstatymą kišimusi į jų reikalus ir bandymu diktuoti JAV pažiūras. Užsie-

nio šalių apžvalgininkai nurodo, kad komunistinė Kinija ne mažiau laužo žmogaus teises ir demokratines laisves, tačiau laisvasis pasaulis prekiauja su kinais, investuoja Kinijoje nemažas lėšas. Tačiau Kuboje tai uždrausta. Dėl to kenčia ne komunistinis režimas, bet paprasti kubiečiai.

SUKILIMAS KONGE

Prieš 17 mėnesių po sunkių kovų valdžią Konge (buv. Zaire) perėmė sukilėliai, kuriems vadovavo Laurent Kabila. Nuvertęs ilgametį diktatorių Mobutu Sese Seko, jis tapo naujuoju šalies prezidentu. Tačiau jo valdymas taikos šiai šaliai neatnešė, nes naujoji vyriausybė taip pat pasižymėjo kyšininkavimu, gyventojų skaldymu į tautines grupes ir kai kurių genčių persekiojimu.

Dabar jau nauji sukilėliai stojo prieš prezidentą L. Kabilą. Jie užėmė Kindu miestą. Sukilėliams vadovauja Fino Kalunga, turintis apie 3,500 kareivių. Civilinei valdžiai

vadovauja buvęs prezidento L. Kabilos rėmėjas ir užsienio reikalų ministras Bizima Karaha. Jis pareiškė, kad naujieji sukilėliai jau užėmė ketvirtadalį Kongo teritorijos. Prezidento L. Kabilos šalininkai tvirtina, kad tie kovotojai yra kaimyninių šalių – Ugandos ir Ruandos kareiviai bei vietiniai tutsių genties vyrai. Niekas nežino, kuo baigsis dabartinės kovos Konge. Didesnių miestų gyventojai neteko darbo, nebeteri elektros, benzino ir švaraus vandens. Neveikia elektrinės, kurių gaminama energija buvo naudojama vandeniui filtruoti.

KELIAIS SAKINIAIS

• Katalikiškasis pasaulis šiemet, spalio 16 d. paminėjo 20 metų sukaktį, kai popiežius Jonas Paulius II perėmė šias pareigas. Apie 20,000 lenkų Šv. Petro aikštėje dalyvavo iškilmingose Mišiose, kurias aukėjo Varšuvos arkivyskupas kardinolas Josef Glemp. Popiežius vėliau pasakė kalbą, kurioje prašė tikinčiųjų pasimelsti už jį. Katalikų bažnyčia prisiminė, kaip 1978 metų spalio 16 d. 6:44 val. popiet Vatikanas paskelbė visam pasauliui: "Habemus Papam". Netrukus paaiškėjo, kad naujuoju popiežiumi išrinktas 58 metų

(Nukelta į 3 p.)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusė metų - \$20.00, pirmą klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų. • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

AR BŪSIME XXI AMŽIUIJE?

Pirmiausia neliuliukuime vienas kito pasakomis, kad kažkur Čikagoje ir jos apylinkėse gyvena 15, o gal net 20 tūkstančių neseniai atvykusių lietuvių. Nėra jokių dešimčių tūkstančių naujų atvykėlių iš Lietuvos Niujorke, Klyvlende ar Los Andžele, Bostono apylinkėse ar Floridos pusiasalyje! Tie dažnokai kartojami apvalūs skaičiai primena gerai žinomą pasakojimą apie persigandusį vaiką, kurį neva užpuolė šimtas vilkų. Kaip prisimename, iš to "šimto" liko tik vienas, bet ir tas pats - ne vilkas. Kalbėdami apie atvykusių skaičius, nubraukime bent du nulių.

Nesvaiginkime savęs išpūdingais nelegaliai gyvenančių skaičiais. Kiekvienas, kuriam teko bent kiek labiau įsigilinti, kaip registruojami atvykusieji, taigi ir tie, kurių rankose tėra tik turistinė viza, žino, kad duomenys apie atvykėlius nuo pat jų pirmųjų žingsnių Amerikos žemėje lieka imigracijos valdininkų rankose. Šie duomenys tuoj pat perkeliama į kompiuterius. Kiekvienas atvykęs iš Europos turi gerai įsisąmoninti, kad civilizuotu būdu, bet neužregistruotam atvykti į Ameriką ir iš jos išvykti - praktiškai neįmanoma. Nesibrauna virtinės lietuvių ir per džungles arba plaustais bei valtimis per Atlantą, panašiai kaip tai daro meksikiečiai ar kubiečiai. Jeigu asmuo neišvyko, vizos galiojimo laikui pasibaigus, imigracijos tarnyba apie tai žino tuoj pat. Neišvykusio asmens pavardė atsiduria pažeidusių Amerikos įstatymus sąrašuose. Kokios šio pažeidimo pasekmės, nėra jokia paslaptis.

Apvalius išvykusių, bet nesugrįžusių skaičius mėgsta kartoti ir kai kurių ambasadų darbuotojai, tačiau jie tai daro tik neoficialiuose pokalbiuose, norėdami pateisinti įvairius "vietinius" suvaržymus arba perdėtą savo uolumą. Pavyzdžiui, jau nemažai prirašyta apie kai kurių JAV

ambasados, išsikūrusios Vilniuje, darbuotojų įtarumą ir keistą griežtumą, tvarkant pavienių asmenų vizas bei didelį nuolaidumą kai kurių turistinių firmų klientams.

Tačiau galimybė papirkti imigracijos valdininką ar gauti suklastotą socialinio draudimo kortelę nėra tokia didelė, kaip mėgstame įtikinėti, susėdę prie alaus butelio. Kvota Lietuvai "žaliųjų kortelių" loterijoje yra gana menka. Kol kas niekas neišsiriūpino, kad ją padidintų, nors Lietuva, paskatinusi sovietinės imperijos žlugimą, be abejonės, yra to nusipelnusi. Taigi tokio masinio antplūdžio, kuris įvyko 1948-1950 metais, šiuo metu nėra ir negali būti.

Neseniai JAV Lietuvių bendruomenės surengtoje konferencijoje buvo labai aiškiai pažymėta, kad pokario imigrantai nepajėgė bent kiek gausiau išlaikyti lietuviškoje veikloje savo vaikų ir vaikėčių. Tik mažą jų dalį grįžta, lyg tie sūnūs palaidūnai, kai... išeina į pensiją. Taigi, jei norime išvengti labai aiškaus pavojaus, kad lietuviškoji veikla užsidarys vis labiau silpstančiuose pensininkų klubuose, turime imtis itin ryškių mūsų veiklos permainų. Parama legaliai šturmuojantiems imigracijos užtvaras ir atvykusių įtraukimas - vienas iš svarbiausių uždavinių.

Ne pirmą kartą užsimeinama apie lietuviškai nebekeičiamą įtraukimą. Kol kas ryškiausia pavyzdį rodo Lietuvos vyčių organizacija. Yra gražiai besidarbuojančių lietuvių kilmės amerikiečių ir mišrių šeimų narių šalpos organizacijose. Plečiasi ekonominiai ir moksliniai ryšiai, spartėja kultūriniai mainai. Tačiau tikėtis, kad lietuviškai nemokantieji išgelbės visą Lietuvos bendruomenę - daugiau negu naivu. Šalpa ir turistinės kelionės į protėvių žemę yra tik dalis veiklos, kuria reikia užsiimti. Kas pasirūpins kitomis jos sritimis?

Juozas Žygas

Pačioje Atgimimo pradžioje buvo kilęs kažkoks susirūpinimas, kad tik Lietuvos neišpirktų. Buvo manančių, kad iš užsienio užplūs minios su dolerių maišeliais ir viską išpirks. Tad ir prikūrė įvairiausių įstatymų ir suvaržymų, kad tik tuos išbrovėlius atbaidytų. Tačiau po keletos metų pamatė, kad tų "išbrovėlių" beveik nematyti. O jeigu kas pinigų maišelius turėjo ir norėjo juos kur nors investuoti, tai pro šalį praėjo.

Gal viena iš pirmųjų į Lietuvą norėjo ateiti "Kellog" kompanija. Ji buvo numačiusi javainių (cereals) įmonę statyti, bet užkliuvo už tų laikų žemės įstatymų. Dabartinė Lietuvos Garbės konsulė Ingrida Bublienė taip atsakė Lietuvos pareigūnams, kurie domėjosi, kodėl išeivija į Lietuvą neinvestuoja:

- Jeigu norėčiau Lietuvoje viešbutį ar kokią įmonę statyti, turėčiau tai debesyse daryti, kadangi Lietuvos įstatymai, tokie, kaip dabar yra, užsieniečiams neleidžia žemės įsigyti ar ją valdyti.

O išeiviai, net ir tie, kurie Lietuvos pasus tebeturėjo, vis

PATYS PAŽANGĄ STABDO

tiek buvo ir tebėra laikomi užsieniečiais.

Pateiksime keletą panašaus trukdymo pavyzdžių:

"Žalieji - prieš chemijos produktų terminalą. Kaip rašoma Lietuvos prezidentui, Seimui ir vyriausybei adresuotame proteste, sumanytas statyti Chemijos produktų terminalą Klaipėdos uosto teritorijoje arba Kopūstų kaime - ekologiniu požiūriu labai neatsakingas, nes vamzdynai būtų tiesiami per Girulių girią - vadinamuosius miesto biologinius plaučius. Protestuojama ir prieš analogišką chemijos produktų bazės įrengimą uostamiesčio teritorijoje". (Cituojame iš 1998 m. sausio 28 d. "Draugo" dienraščio)

Vien tik protestai ir protestai. Teturime tik vieną uostą ir jis turi aptarnauti visą eksportą ir importą. Tačiau:

"Gyventojai nepatenkinti uosto plėtra. Sumanytas plėtoti Klaipėdos valstybinį jūrų uostą šiaurės link sujaudino Melnragės gyventojus, kurie baiminasi, kad šalia uosto išsikūrusi kurortinė gyvenvietė neteks reikšmės. Susisiekimo ministerijai apsisprendus plėtoti uostą šiaurės link, svarstoma galimybė ties Melnrage įrengti naują 15-18 metrų gylio akvatoriją, į kurią galėtų įplaukti okeaniniai 100,000 tonų talpos laivai. "Jei ne Melnragės kurortas, ramia sąžine agituočiau

už šiaurinį uosto plėtos variantą - sakė meras." (Cituojame iš 1998 rugsėjo 3 d. "Draugo" dienraščio)

Nereikėjo beveik į uosto teritoriją įlįsti. Gyvenime taip yra, kas stovi ant pažangos kelio, tuos buldozeriai nuverčia. Vadinamos "vasarvietės" namų savininkams už jų nuosavybę turi būti rinkos kaina sumokėta. Papildomai dar 20%-25% už persikėlimą. Jeigu Amerikoje būtų į visus kaimelius atsižvelgta, tai greitėlių ir didžiųjų oro uostų dar iki šios dienos nebūtų.

Beveik visuomet prieš pažangą buvo kovojama. Kuomet Anglijoje buvo tiesiamas pirmasis geležinkelis, tai ūkininkai protestavo, kad nuo tokio "velnio vežimo" sukulto triukšmo vištos nustos dėti kiaušinius. O šimtmečių sąvartoje Vokietijoje atsiradus pirmiesiems automobiliams, miestuose buvo išleisti potvarkiai, kad - prieš automobilį turi būti raitelis ir pūsti ragą. Be to, buvo rašoma, kad žmogaus organizmas daugiau kaip 15 km greičio per valandą neišlaikys.

Šimtmečiais lietuviai į jūrą išeiti nedrįso. Ir dabar kai kurie dar nesupranta, kad jūra nėra skirta vien tik pabraidžijimui. Jūra yra kelias, kuris visus žemynus sujungia. Tos tautos ir tie pajūrio miestai, kurie tai suprato, iš jūros turtus susikrovė.

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 p.)

amžiaus Krokuvos arkivyskupas Karol Wojtyła.

• Jugoslavijos prezidentas Slobodanas Miloševićius NATO valstybėms pažadėjo atitraukti Serbijos karines pajėgas iš Kosovo provincijos. Jis sutiko, kad šių pažadų vykdymą stebėtų Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos paskirti civiliai stebėtojai. Teks surasti 2,000 savanorių prižiūrėtojų. Tas uždavinys teko Lenkijos užsienio reikalų ministrui, žydų kilmės Lenkijos "Solidarumo" veikėjui Bronisław'ui Geremekui. Vakarų valstybės jau pradėjo siųsti paramą Kosovo miškuose besislapančiantiems albanams. Jiems siunčiamas maistas, drabužiai, palapinės ir kiti būtiniausi reikmenys.

• Naujoje Vokietijos vyriausybėje užsienio reikalų ministro pareigas gavo Žaliųjų partijos veikėjas Jascha Fischer, kuris pasirodė esąs pragmatiškas realistas. Jis susitarė su socialdemokratu kancleriu nekeisti Vokietijos politikos. Toliau bus siekia-

ma Europos vienijimosi, teikiama stipri parama NATO ir tęsiamas bendradarbiavimas su JAV.

• Nobelio Taikos premija šiemet paskirta Šiaurės Airijos katalikų ir protestantų veikėjams - John Jume ir David Trimble. Medicinos premija teko trijų vaistų kūrėjams, kurių atradimai paskatino laboratorijas tęsti tyrimus, kovojant su širdies ligomis, impotencija ir plaučių bei kraujagyslių užsikimšimais. Medicinos premija padalinta: 82 metų amžiaus Bruklino (Brooklyn, New York) universiteto mokslininkui, dr. Robert Furchgott, Kalifornijos Los Angeles universiteto atstovui - 57 m. dr. Louis Ignarro ir Teksas universiteto medicinos mokyklos atstovui - 62 m. amžiaus dr. Ferid Murad. Nobelio premiją taip pat gavo trys fizikai ir du chemikai. Tarp jų: austras, britas, kinas, vokiečių ir amerikietis. Jie, išskyrus anglą John Pople, yra JAV piliečiai. Visi jie dirba JAV uni-

versitetuose.

Nobelio premiją ekonomikoje laimėjo buvęs tikslųjų mokslų atstovas - 64 metų bengalas sociologas Amartya Sen, dirbęs Anglijos Cambridge kolegijoje ir Harvard universitete. Jo knygos nagrinėjamos skurdo, šalpos, bado problemos, gamtos nelaimių pasekmės. Paliečiamos ne tik politinės ir ekonominės priežastys, bet gilinamasi į žmonių psichologiją, socialinius klausimus.

• Ateinančiais metais JAV pensininkai gaus šiek tiek padidintas pensijas - vos 1.3 % daugiau, negu šiais metais. Padidinimas yra toks mažas todėl, kad pragyvenimo kainos kilo labai nežymiai, beveik nebuvo infliacijos.

• Brazilijoje buvo perrinktas prezidentas Fernando Henrique Cardoso, buvęs finansų ministras, kuris sugebėjo išvesti Braziliją - penktąją didžiausią pasaulio valstybę per ekonomines krizes su palyginti mažais sukrėtimais.

MŪSŲ BENDRUOMENĖS ATEITIS

(Atkelta iš 1 p.)

Pati Lietuva dvasiškai švarinasi ir šalina ilgametės okupacijos padarinius, tačiau tai vyksta daug lėčiau, negu norėtume. Todėl LB tebėra labai svarbus Lietuvos rezervas, jos atrama užsienyje.

Profesorius V. Bieliauskas suformulavo uždavinius, kuriuos LB turėtų spręsti dabar ir artimiausiais dešimtmečiais:

1) rūpintis savo išlikimu, lietuviškųjų institucijų išlaikymu;

2) LB turi būti skirta visiems. Ji turi tapti ir dvikalbe;

3) būtina imtis specialių pastangų, kad pritrauktume jaunesnes kartas, vaikus ir vaikaičius. Yra jaunų mokslininkų, menininkų, sportininkų, verslininkų. Jie turi būti plačiai žinomi. Reikia parengti naują žymesnių lietuvių vardyną. Tai padėtų pažinti vieniems kitus;

4) plačiau įsijungti į šio krašto politinį gyvenimą. Tai nekliudo būti gerais lietuviams, bet prisideda ir prie ryškesnio lietuviškosios veiklos populiarinimo;

5) Lietuvių fondas turėtų skirti stipendijas ir čia gimusiems lietuviams, tuo skatinamas lietuviškosios kultūros plėtotę;

6) tęsti ir plėsti prasmingą bendradarbiavimą su Lietuva.

Baigdamas pranešimą, profesorius vėl atkreipė dėmesį, kad gana daug perspektyvių žmonių nedalyvauja LB veikloje. Reikia kurti ideologines grupes. Reikia ateiti prie jaunimo atviromis širdimis.

Kai pasigirdo pirmininkaujančio D. Skučo kvietimas pasisakyti dėl LB tikslų,

teko gerokai nustebti. Prisiėmė, kad tokiais atvejais Lietuvoje gana dažnai būdavo kurti tylą, paslapčia žvilgčiojant, kas išdrįs prabilti. Po keletos raginimų, kartais net nurodant pavardes tų, kuriems derėtų pasisakyti, kažkas pakildavo ir tardavo keletą mažai reikšmingų frazių. Šį kartą buvo visai kitaip: klausimai, konkretūs pasisakymai, pasiūlymai pasipylė taip, kad norintiems kalbėti teko laukti savo eilės.

Ir per visas keturias dienas nepritrūko kalbančių glauštai, aiškiai ir konkrečiai. Tai rodo, kad svarstomi klausimai yra labai aktualūs. Ne kartą girdėjosi, kad apie tai kalbėti reikėjo žymiai anksčiau. Dabar labai svarbu, kad atsirastų pakankamai sugėbančių tuos gražius pasiūlymus įgyvendinti.

Jonas Jasaitis

Neužmatoma eilė – prie Vokietijos ambasados Vilniuje. E. Šulaičio nuotr.

Pasisakymai prie "apvalaus stalo" "NAUJŲJŲ ATEIVIŲ VAIDMUO"

Pirmieji mūsų žingsniai Amerikoje

Rita Augienė

Aš gimiau ir užaugau Lietuvoje. Į Ameriką su šeima atvykau prieš dvejus metus. Kaip ir dauguma atvykstančių, į Ameriką keliavau per Suomiją. Paprastai lietuviai Helsinkyje užtrunka dieną ar dvi, o aš Suomijoje užsibuvau ilgiau – praleidau ten septynerius metus.

Helsinkyje tuo metu gyveno vos keliolika lietuvių. Ir nors dažnai susirinkdavome kartu, bet tautiškai skurdome. Mūsų ten buvo per mažai didesniems darbams. Kai tramvajuje kalbėdavomės lietuviškai, mūsų dukros jautėsi nepatogiai ir kalbino mus ... suomiškai.

Tai, ką patyriau kitą dieną po atvykimo – Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoje – negaliu pamiršti. Aš su šeima atsidūriau dide-

liame Klyvlendo lietuvių glėbyje. Parapijiečiai mus sveikino, spaudė rankas, fotografavo ir siūlė visokią pagalbą. Supratau, jog būsime išgelbė-

ti nuo nutautėjimo, nes po penkiolikos valandų, praleistų Klyvlende, mes jau priklausėme lietuvių bendruomenei.

(Nukelta į 5 p.)

"Dirvos" talkininkai – Rita Augienė ir Linas Johansonas.

J. Jasaičio nuotr.

PASAULIS IR LIETUVA

• **APGYNĖ EUROPA NUO RUSIJOS.** Kumiharu Shigehara, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) generalinio sekretoriaus pavaduotojas antradienį pagyrė Baltijos šalis, kad šios nukreipė savo prekybinius ryšius nuo nestabilios Rusijos ekonomikos. Pasak Shigehara, jeigu Estija, Latvija ir Lietuva nebūtų išardžiusios prekybinių saitų su Rusija, Europa neturėtų regioninės gynybinės sienos, saugančios ją nuo Rusijos ekonominės krizės, kurios poveikis būtų buvęs didesnis. Remiantis trijų valstybių statistiniais duomenimis, tik 20 procentų jų užsienio prekybos yra su Rusija. Baltijos valstybių vyriausybės prašymu, EBPO ketina atlikti jų ekonominės padėties tyrimą. (DPA)

• **IŠSISUKINĖJIMAS.** Rusija įteikė Latvijai atsakomąją notą, kurioje atsakoma į Latvijos priekaištus dėl Rusijos televizijoje rodyto antilatviško turinio filmo. Notoje sakoma, kad Rusijos vyriausybė nesikiša į žiniasklaidos veiklą ir necenzūruoja jos. Žiniasklaidoje išreiškiamos nuomonės ne visada sutampa su oficialia Maskvos pozicija. (BNS)

• **STIPRINA RYŠIUS.** Maskvoje įvyko Rusijos ir Gudijos (Baltarusijos) sąjungos vykdomojo komiteto posėdis. Rusijos ir Baltarusijos premjerai - Jevgenij Primakov ir Sergej Ling pasirašė susitarimus dėl kredito Baltarusijai suteikimo 1998-99 m. ir dėl dalinio skolų už Rusijos patiektas dujas apmokėjimo Baltarusijos gamintojų produkcija. J. Primakov po posėdžio pareiškė, kad artimiausiu metu įvyks Rusijos ir Baltarusijos prezidentų susitikimas. Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev Rusijos ir Baltarusijos Gynybos ministerijų bendros kolegijos posėdyje pareiškė, kad abi šalys gali kartu priešintis NATO plėtimo planams. Pasak I. Sergejevo, priėmus į NATO Lenkiją, Vengriją ir Čekiją, Baltarusija taps pirmuoju Rusijos ir Baltarusijos sąjungos gynybos ešelonu. I. Sergejev pasidžiaugė jau veikiančia vieninga priešlėktuvinės gynybos sistema ir pažadėjo, kad Rusija modernizuos Baltarusijos kariuomenės zenitinius pabūklus. (ITAR-TASS)

• **RAUDONAI-ŽALIA SAJUNGA VOKIETIJOJE.** Spalio 20 d. Vokietijos naujasis kancleris Gerhard Schroeder ir Žaliųjų partija pasirašė koalicijos sutartį, kuri leis sudaryti pirmą "raudonai-žalią" Vokietijos vyriausybę. Socialdemokratų ir Žaliųjų koalicijos pagrindu tapo 50 puslapių sutartis, kurioje numatytas užsienio ir gynybos politikos tęstinumas, energetikos kainų padidėjimas, siekiant išsaugoti aplinką, 1913 metų pilietybės įstatymo pakeitimas ir laipsniškas atominės elektrinės uždarymas. Didžiausias dėmesys bus skiriamas nedarbo sumažinimui. (DPA)

• **JAU SPĖJO SUSIGINČYTI.** Praėjus tik 5 dienoms po Vokietijos socialdemokratų ir Žaliųjų pasirašyto koalicijos susitarimo partneriai susiginčijo dėl ginkluotųjų pajėgų sumažinimo. Žaliųjų atstovė gynybos klausimams Angelika Beer spaudai pareiškė neabejojanti, jog armija bus sumažinta beveik pusiau - nuo 340 tūkst. iki 200 tūkst. žmonių. Tuo tarpu būsimasis gynybos viceministras, socialdemokratas Walter Kolbow tai paneigė, sakydamas, jog bus laikomasi koalicijos susitarimo raidės ir jo partija neleis, kad "būtų spekuliuojama armijos mažinimo tema". (REUTERS)

• **KOMUNISTAI ITALIJOS VYRIAUSYBĖJE.** Spalio 21 d. Italijos prezidentas Oscar Luigi Scalfaro prisaikdino naują šalies vyriausybę, kuriai vadovaus ekskomunistas Massimo D'Alema. Vyriausybėje bus "Alyvmedžio" bloko, buvusių krikščionių demokratų ir Italijos komunistų partijos atstovų. Po 50-ies metų pertraukos į vyriausybę pateko du komunistų atstovai: Oliviero Diliberto vadovaus teisingumo ministerijai, o Katia Bellillo - regioninių reikalų. Krikščionims demokratams atiteko 3 ministrų portfeliai. Naujoje vyriausybėje dirbs trys Italijos ekspremjerai, šešioms ministerijoms vadovaus moterys. (REUTERS)

• **DEKOMUNIZACIJA BULGARIJOJE.** Bulgarijos parlamentas spalio 21 d. priėmė įstatymą, pagal kurį buvusiems aukštiems komunistų pareigūnams ir komunistinės slaptosios tarnybos agentams penkerius metus bus draudžiama užimti aukštus postus vyriausybėje ir valstybės tarnyboje. Už naujo valstybės valdymo įstatymo priėmimą balsavo valdančioji Demokratinių jėgų sąjunga ir jos sąjungininkė Liaudies sąjunga. Opozicinė Socialistų partija, kurią sudaro buvę komunistai, pareiškė, kad įstatymas pažeidžia pagrindines žmogaus teises. (REUTERS)

• **DĖL A. PINOCHET.** Europos Parlamentas 184 balsais prieš 12, 14-ai susilaikius, pritarė rezoliucijai, kurioje Ispanijos vyriausybė raginama prašyti Didžiosios Britanijos kuo greičiau išduoti jai buvusį Čilės diktatorių Augusto Pinochetą, kad Ispanijos teisėjai galėtų jį apklausti. 82 m. amžiaus Pinochet, Ispanijoje kaltinamas genocidu, kankinimais ir terorizmu, areštuotas privačioje Londono ligoninėje. (REUTERS)

Pirmieji mūsų žingsniai Amerikoje

(Atkelta iš 4 p.)

Netrukus smagu buvo pamatyti savo dukras lietuviškoje veikloje – mokykloje, skautuose ir ateitininkuose, "Grandinėleje", šokančias ir dainuojančias dideliame lietuvių būryje per Vasario 16-osios minėjimą. Vyras jau antri metai darbuojasi Lietuvių bendruomenės Klyvlendo apylinkės valdyboje ir neseniai atvykusių lietuvių sambūrio "Gija" taryboje. Aš dirbu lituanistinėje šv. Kazimiero mokykloje antrojo skyriaus mokytoja.

Kaip jau minėjau, vaikai Suomijoje viešose vietose gėdijosi kalbėti lietuviškai. Čia mano vyresnioji dukra eina į mokyklą, prie savo kuprinės prisisegusi anglišką ženkluką – "Aš didžiuojuosi, kad esu lietuvė". O jaunesnioji, praeitą pavasarį užbaigusi penktąjį skyrių amerikietiškoje mokykloje, ne be pasididžiavimo kalbėjo: "Mūsų klasėje yra trys lietuviai. Ir tik jie gavo medalius ir diplomus už geriausią mokymąsi ir katalikišką moralę. Mano

draugės klausė: "Ir iš kur jūs, lietuviai, – tokie protingi?"

Neseniai atvykusiųjų vaikų pritampa amerikietiškoje terpėje gana nesunkiai: Amerika – atvira užsieniečiams. Lietuviukams prisitaikyti, manau, yra dar lengviau, kai jie pasisemia stiprybės ir sustvirtėja lietuviškose organizacijose bei tautiškoje aplinkoje. Jų tėvai – vidurinės kartos atvykėliai neretai ir po metų, ir po penkerių, praleistų čia, jaučiasi svetimais. Svetimais Amerikoje ir svetimais ... mūsų telkiniuose. Kad ir kokia geranoriška būtų Klyvlendo lietuvių bendruomenė, ne visi atranda kelius į ją, o per sekmadienines Dievo Motinos parapijos mišias grėsmingai daugėja tuščių vietų, kurios laukia mūsų.

Aš kalbėsiu tik apie vieną priežastį, dėl ko taip yra. Nemažai lietuvių atvyksta į Ameriką, turėdami ir universitetinį išsilavinimą, ir kvalifikuoto darbo patirtį. Nedaug kas gali dirbti tokį pat ar net geresnį darbą, nei Lietuvoje, o nepakankamas anglų kal-

bos mokėjimas nustumia juos dar žemiau. Gydytoja pavirsta slauge, inžinierius – stogdengiu ar dažytoju, mokytoja tampa valytoja. Visi jie jaučiasi menkaverčiais ir nenori, kad kiti apie tai žinotų. Todėl ir šalinasi bendruomenės, nes kiekvienas susitikimas su pasiturinčiais ir savimi patikinčiais Amerikos lietuviais primena atvykėliams jų pačių varganą padėtį ar net nevykėliškumą.

Pacituosiu ilgamečio "Varpo" redaktoriaus Antano Kučio žodžius: "Meilė savai tautai ne vienaip suprantama. Yra mūsų tarpe dalis tautiečių, kuriems tauta yra nuo žemės atitraukta sąvoka. Jie kalba apie tautinę kultūrą, apie tradicijas ir papročius, apie praeities didybę ir garbę. Jie kalba apie tautą, nenorėdami suprasti, kad tauta – tai žmonės. Negalima mylėti tautos, nemylint jos žmonių. Neištiesiant jiems pagalbos rankos ir nepadedant siekti to, kas labiausiai reikalinga."

Neseniai atvykusiam ir apsitvarkiusiam pirmieji

įsikūrimo ir buitinius rūpesčius reikia mokslo. Tai būtų pati protingiausia investicija į Lietuvių bendruomenės ateitį. Neseniai pati nusprendžiau lankyti kompiuterių kursus. Dar nemoku pakankamai anglų kalbos, todėl ieškojau kursų užsieniečiams. Suradau vienus, kuriuose moko ir mokosi daugiausia žydai. Jie gerai supranta, kad vien buitinės pagalbos jų tautiečiams imigrantams įsikūriant nepakanka. Jie turi viziją, kuo žydai čia bus ateityje: jie bus išsimokslinę ir kitų nestumdami. Jie protingai siekia šio tikslo: rengia kursus, teikia besimokantiems beprocentines ar net negrąžinamas paskolas, padeda įsidarbinti, baigus studijas. Suradau ir kitus kompiuterių kursus. Jie skirti pabėgėliams, bet ne mums.

Dar gyvendama Sovietų Lietuvoje, girdėjau vieną pasakojimą. Net jeigu jis ir netikslus, buvau juo labai patenkinta. Buvo kalbama, kad Amerikoje lietuviai užima antrą vietą tarp visų tautybių pagal išsilavinimą. Noriu tikėti, kad taip buvo. Ir labai bijau, kad inteligentų – išsilavinusių, giliai išsimokslinusių žmonių Lietuvių bendruomenėje vis mažės. Mažės, jeigu apgalvotai ir tikslingai neskaitinsime neseniai atvykusių mokymosi, jei jiems nepadėsime mokytis. Todėl siūlau prie JAV Lietuvių bendruomenės Švietimo Tarybos įkurti skyrių, kuris rūpintųsi suaugusių švietimu. Jo trys svarbiausi darbai galėtų būti:

1. Anglų kalbos kursai neseniai atvykusiems. Šis darbas nereikalauja didelių išlaidų. Ir patalpų turime pakankamai, ir žmonių, puikiai mokančių abi kalbas. Susi-

rinktų būrelis atvykusiųjų ir jų mokytoja bent kartą ar porą kartų per savaitę į tokias pamokas, ir takelis į Bendruomenę būtų pramintas.

2. Didesniuose lietuvių telkiniuose įkurti profesinio mokymo kursus, pakviečiant į juos dėstytojus, arba siųsti lietuvių grupes į kitas mokyklas.

3. Su lietuviškomis finansinėmis organizacijomis susitarti, kaip skirti paskolas tokiam profesiniam mokymuisi.

Prisimenu linksmą šios vasaros "Gijos" gegužinę ir klebono Gedimino Kijausko žodžius, kuriuos jis pasakė, prieš paskelbiant loterijos rezultatus: "Didžiausia loterija, kad galime būti visi kartu". Nuo savęs pridursiu, kad laimėsime dar daugiau, jei būdami kartu, padėsime vieni kitiems atgauti bent tai, ką praradome. Mums bus geriau būti kartu, kai vieni būsime kiek geranoriškesni, kiti – kiek dėkingesni ir gal labiau išprusę.

"DIRVOS" TALKININKO STRAIPSNIS ĮVERTINTAS VATIKANE

Dr. Tomo A. Michalskio (Ph. D.) parašytas straipsnis "JOHN PAUL II – The Lithuanian Connection", kuris buvo išspausdintas "Lithuanian Heritage" žurnalo šių metų gegužės-birželio mėnesio numeryje, pasiekė Šventąjį Tėvą. Laiške iš Vatikano, pažymėtame rugpjūčio 31 d. data, autoriui rašoma:

"Jo Šventenybė Popiežius, nuoširdžiai Jums dėkodamas, linki taikos ir gerovės visam Lietuvos kraštui, meldžiasi už Jus bei Jūsų artimuosius ir siunčia savo ganytojiškąjį palaiminimą. Garbė Jėzui Kristui." T.A. M.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos darbai

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo – Kovo 11-osios minėjimo, įvykusio 1998 m. Lemonte, rengėjai (iš kairės): S. Briedis, Daiva Meilienė (Korp! Neo-Lithuania pirm.), Petras Buchas ir Oskaras Kremeris.

ALTS surengtos Tautos šventės minėjimo, įvykusio Čikagoje 1997 m. rugsėjyje, dalyviai. Pirmoje eilėje (iš kairės): P. Buchas, S. Briedis, Z. Juškevičienė, J. Budrienė, J. Jasaitis, A. Matulionis, T. Blinstrubas, B. Nainys, J. Žygas, kun. J. Vaišnys. (Nuotrauka gauta iš S. Briedžio)

Poezijos konkursas jaunimui

Skelbiamas Balio Gaidžiūno kasmetinis lietuviškos patriotinės poezijos konkursas JAV lietuvių jaunimui. Konkurso globoja Lietuvių rašytojų draugija ir mecenato a.a. Balio Gaidžiūno testamentu vykdytojas Jonas Kazlauskas.

Konkurso dalyviai:

I gr. – vaikai – 10 - 13 m.

I premija – 175 dol.,

II gr. jaunuoliai – 14 - 18 m.

I premija – 200 dol.

II premija – 100 dol.

Prašome lietuviškų mokyklų vadovus ir mokytojus paraginti mokinius dalyvauti šiame konkurse.

Kūrinį, niekur nespausdintą, reikia pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame užklijuotame vokelyje įdėti autoriaus pavardę, adresą ir telefoną.

Kūrinius siųsti iki 1998 m. gruodžio 1 d. vertinimo komisijos narei – mokytojai Hedvinai Dainienei šiuo adresu:

Hedvina Dainienė
9613 S. Kilbourn Ave.
Oak Lawn, IL. 60453,
tel. 1-708-425-8967

Amerika – mano gimtinė

Aš nesu naujasis ateivis, kaip visi kiti, kurie sėdi prie šio stalo. Aš esu lietuvis, gimęs Amerikoje. Abu mano tėvai gimė Lietuvoje. Esu vienas iš Lietuvių namų direktorių, o šiandien atstovauju ir Klyvlendo lietuvių sambūrį "Giją".

Vaikystėje ir jaunystėje buvau labai aktyvus lietuviškos veiklos dalyvis. Lankiau lituanistinę mokyklą, buvau skautas, vėliau dainavau vyrų chore ir buvau aktyvus kovotojas už Lietuvos laisvę. Po tam tikro laiko pasitraukiau iš Klyvlendo lietuvių bendruomenės gyvenimo. Bet po dvidešimt metų aš sugrįžau todėl, kad nauji imigrantai iš Lietuvos man yra kaip šviežias oras. Išeivijoje daug kam laikas Lietuvoje "sustojo" po Antrojo pasaulinio karo. Tačiau aš ir kiti jaunesnieji labai norime susipažinti su dabartinės Lietuvos gyvenimu ir jos kultūra. Mes galime daug ko iš jų išmokyti, o jie – iš mūsų.

Mane labai erzina vienas dalykas. Kaip mes žvelgiame į naujus imigrantus, atvykusius iš Lietuvos? Mes juos paniekinančiai vadiname "ekonominiais pabėgėliais". Kodėl mes juos taip niekiname? Aš asmeniškai matau, kaip jie čia, Klyvlende, sunkiai dirba, kad ne tik patys iš-

silaikytų, bet ir išlaikytų savo šeimas, likusias Lietuvoje. Juk tuo pačiu jie ir padeda Lietuvos ekonomikai.

Mes išeivijoje daug metų kovojome už Lietuvos laisvę, o dabar, kada mūsų tauta yra laisva, mes kartais skriaudžiame jos žmones. Aš suprantu, kad yra ir tokių lietuvių, kurie atvyksta į Ameriką ir padaro mums bėdos ir gėdos, bet negalime skriausti visų dėl keletos. Šita naujoji banga iš Lietuvos atgaivina mūsų lietuviškas kolonijas ir atnaujina jų veiklą.

Čia, Klyvlende, dauguma vadina "Gijos" sambūrį nau-

Linas Johansonas

jų atvykėlių organizacija. Tai yra ne visai teisinga. "Gijai" priklauso ne tik neseniai atvykę, bet ir mes keli, gal kiek pasimetę vietiniai. Daug kas klausinėja, kodėl reikalinga ta "Gija"? Šią vasarą ji atšventė savo pirmųjų metų sukaktį. Per tuos pirmuosius metus sambūris suorganizavo susitikimą su imigracijos advokatu, sukūrė elektroninį diskusijų klubą, surengė koncertus ir vakarones su Andriumi Mamontovu ir Vytautu Kernagiu, surengė klasikinių lietuviškų kino filmų peržiū-

ras. Ne tik rodėme kino filmą "Skrydis per Atlantą", minėdami Dariaus ir Girėno 65 metų skridimo sukaktį, bet ir pasikvietėm šio filmo pagrindinio vaidmens atlikėją – aktorį Remigijų Sabulį.

Kai Lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba pasi-

kvietė "Saulės" ansamblį iš Šiaulių, "Gija" padėjo jai surengti vakaronę. Mes suderinome su LB apylinkės valdyba, kaip švęsti Vasario 16-ąją. Bendruomenė surengė minėjimą, o kitą dieną "Gija" parodė filmuotą spektaklį "Mindaugas".

Mes taip pat surengėme
(Nukelta į 7 p.)

Balys Auginas

AMŽINYBĖS KELEIVIO GIESMĖ

TARTUM pienė –

Vargdienė –

Tarp įskirdusio grindinio

Už teisę gyventi

Kovoju –

O gyvenimas mano –

Kaip vėjo daina,

Kaip bėgančios upės

Giesmė,

Išsiliejus nykiam ir uolėtam

Krante –

Kai žengiu aš šios žemės keliu –

Negiedot – negaliu:

Aš į giesmę tikiu –

Į dainuojantį

Savo likimą –

Kai širdy liūdesys –

Kas tą liepsną kančios

Užgesys?

Kapų varpo malda?

Ar kraupi šermeninė rauda? –

Jei sujungsiu meilę ir mirtį –

Liksiu amžinas savo giesmėj –

Jas čia žemėje sielvartas klauso,

Ir dangus svajodamas girdi

Mane giedantį žemės ertmėj –

Ant žvaigždėto debesio plausto

Mano dainos aidės debesuos –

Jų saulė ir kosmosas klauso:

Sugrįžusio žemės keleivio

Giesmės Amžinybės šviesios –

Pasibaigus pasitarimui prie "apvalaus stalo" apie neseniai atvykusiųjų vaidmenį. Pertraukos metu kalbasi čikagietis Arūnas Satkus ir LB Sociainių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė.
J. Jasaičio nuotr.

JAV LB konferencijos dalyviai (iš kairės): "Draugo" dienraščio redaktorė Danutė Bindokienė, dr. Gintautas Sabataitis ir dr. Bieliauskienė.
J. Jasaičio nuotr.

SVEIKINAME AUKSINIŲ VESTUVIŲ PROGA!

Illinois valstijos gubernatorius Jim Edgar ir pirmoji ponė Brenda Edgar pasveikino mielą lietuvių bičiulę – gubernatoriaus padėjėją tautybių reikalams Pat Michalski ir jos vyrą Harry jų vedybinio gyvenimo 50-ųjų metinių proga. Nuotraukoje iš kairės: gubernatorius Jim Edgar, Brenda Edgar, Pat ir Harry Michalskiai.

Išėjo...

V. Kučo nuotr.

LIETUVOS DVIRATININKAI KELIAUJA APLINK PASAULĮ

1-asis laiškas
Iš actekų žemės

Nepaisant dykumos karščio ir aukštų kalnų, 1998 metų rugsėjo 25 d. Didysis taikos žygis pagal numatytą planą atvyko į Mexico – Meksikos sostinę. Per 50 dienų žygeiviai dviračiais įveikė apie 3600 kilometrų. Pradėję Taikos žygį šiemet, rugpjūčio 6 dieną Seattle, žygeiviai aplankys 46 šalis. Apvažiavę pasaulį, jie užbaigs šią taikos kelionę, pasitikdami 2000-uosius Japonijoje, Hirosimoje.

Taikos žygį Seattle gyventojų vardu pasveikino šio miesto vicemeras Keith Orthon ir Tarptautinio dviračių fondo pirmininkas David Mozer. Daugiau kaip 60 šalių dviratininkai buvo išreiškę norą dalyvauti žygyje, tačiau dėl finansinių sunkumų į Seattle atvyko nedidelė jų dalis. Grupės branduolį sudaro 4 lietuviai (trys vyrai ir mergina), 3 vokiečiai, turkas, lenkas ir meksikietė, pasiryžę įveikti visą kelionę – 26000 km per 519 dienų.

Riedėdami gaivia Ramiojo vandenyno pakrante Ore-

gono ir Kalifornijos valstijoje (JAV), ir važiuodami per skurdžius Meksikos kalnelius, žygio dalyviai susilaukė didelio žmonių dėmesio. Amerikiečiai domėjosi, tiesiog apibėrė klausimais ir linkėjo sėkmės. Amerikos lietuviai kvietė į svečius, paremdami materialiai, ir pažadėjo kitąmet prisijungti, žygiui atvykus į Lietuvą.

Meksikoje Taikos žygio dalyvius pasitinka būriai moksleivių, garsiai sveikindamiesi ir modami rankomis, o vietiniai dviratininkai lydi per savo miestą ar valstiją,

tokiu būdu išreiškdami pritarimą žygio tikslams.

Iš viso prie Taikos žygio jau prisijungė 33 dviratininkai. Aplankė 10 valstijų: Washington, Oregon, California (JAV), Baja California, Sonora, Sinaloja, Nayarito, Jalisco, Miekano ir Mechiko (Meksikoje). Žygio idėjomis domisi ir kasdien mūsų kelionę plačiai nušviečia vietos spauda. Rugsėjo 23 d. apie Taikos žygį pranešė net trys laikraščiai – "Cambio", "El Sol de Morela" ir "La Voz".

Žygeiviai apsilankė trijose mokyklose, perdavė Lietuvos Prezidento linkėjimus, įrašytus Taikos juostoje, pasakojo vaikams apie žygio tikslus ir savo šalies istoriją. Novojoa miestelio aikštėje surengė žygio nuotraukų parodėlę. Žygeiviai ketina padėti nuo liūčių nukentėjusios Chiapas valstijos imonėms, tuo suteikdami pagalbą nukentėjusiems.

Keturiasdešimties metrų ilgio Taikos juostoje, kuria žygeiviai simboliškai nori apjuosti visą žemės rutulį, keilomis kalbomis jau pasirašė

apie šimtas geros valios žmonių, tarp jų ir Lietuvos Respublikos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas iš Los Angeles, rašytojas Algirdas Gustaitis, poetas Bernardas Brazdžionis, kuris mums palinkėjo: "...eikit per pasaulį, neškit ir palikit gerą Lietuvos vardą".

Iš Meksikos žygeiviai patrauks į Gvatemalą, kitas Centrinės ir Pietų Amerikos valstybes, o kitų metų pradžioje atvyks į Afriką. Birželyje Taikos žygio dalyviai atvyks į Lietuvą.

Šį Lietuvos žygeivių laišką iš kompiuterio perrašė Algirdas Gustaitis.

Elta pranešė, kad vienam iš Didžiojo tūkstantmečio taikos žygio dviračiais aplink pasaulį dalyvių – lietuviui Edvardui Žižiui Gvatemaloje atlikta labai sudėtinga akies operacija. Praėjus kuriam laikui, 62 metų žygeivis per akinius jau galėjo perskaityti pirmąsias keturias regėjimo tikrinimo lentelės eilutes. Gydytojai teigia, jog E. Žižio akis gyja gana greitai. Kiti žygio dalyviai važiuoja toliau. (Red. pastaba)

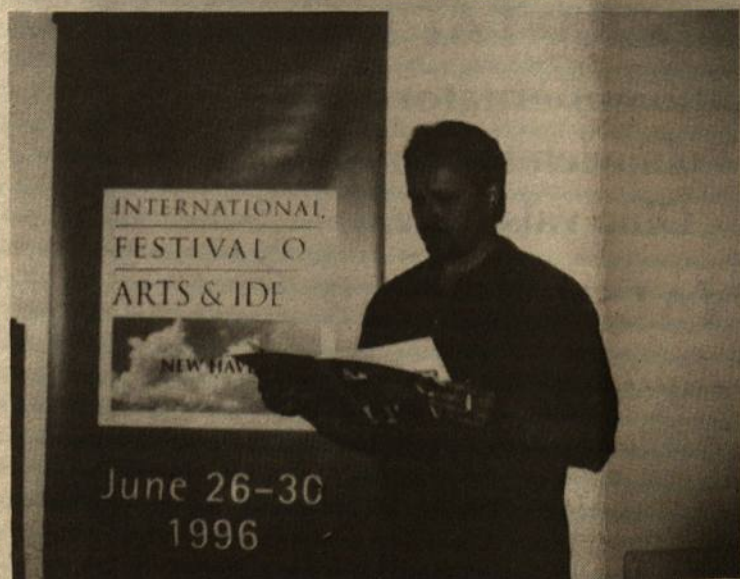

Piešinys ant Lietuvos dviratininkų, dalyvaujančių Taikos žygyje, marškinėlių su elektroninio pašto adresu.

A. Gustaičio nuotraukos

Tamsi Los Angeles naktis. Dviratininkai, pasiryžę garsinti Lietuvos vardą pasaulyje. Iš kairės: Soda Čiplytė, Gediminas Vasiliauskas, Edvardas Žizys ir Sigitas Kučas.

Vienas iš New Haven, CT tarptautinio menų festivalio rengėjų – Arūnas Čiuberkis.

ŽURNALISTIKOS PREMIJA

JAV LB Kultūros tarybos 1998 m. žurnalistikos premijos skyrimo komisijos posėdis įvyko spalio 15 d. Komisijos pirmininkas – Juozas Žygas. Posėdyje peržiūrėti pasiūlymai, kurių buvo net 12 ir kuriuose buvo siūloma 11 kandidatų. Komisija skyrė daugiau dėmesio žurnalistinei kūrybai. Apsvarsčiusi visus pasiūlymus, komisija vienbalsiai nutarė devintąją žurnalistikos premiją skirti Antanui Dundzilai. J. Ž.

JAV LB konferencijoje kalba rašytojas Vytautas Volertas. J. Jasaičio nuotr.

JAV LB Kultūros tarybos premijos

MUZIKOS PREMIJA – MUZIKUI MANIGIRDAI MOTEKAIČIUI

JAVB LB premijos vertinimo komisiją sudarė pirmininkė Loretą Venclauskienė, Ph. D., muzikas Alvydas Vasaitis, dirigentas, Leonardas Šimutis, Ph. D. ir "ex officio"

LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė. Ši komisija premiją už muzikinę veiklą vienbalsiai paskyrė Manigirdai Motekaičiui.

JAV LB premijos bus įteiktos lapkričio 28 d., šeštadienį, Kilyvlende. Premijų dydis – \$1000. Mecenatas – Lietuvių fondas.

Amerika – mano gimtinė

(Atkelta iš 6 p.)

išvyką į krepšinio rungtynes tarp Amerikos profesionalų lygos komandų, kuriose žaidžia Ž. Ilgauskas ir A. Sabonis. "Gija" surengė dvi gegužines, kurios padėjo suartinti mus visus. Surošėme dvi vakarones, kuriose savo išpučiais pasidalijo keliautojas Jonas Dunduras. "Gija" jau prisideda prie Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos sekmadieninių kavučių

rengimo. Jos nariai asmeniškai padeda naujiems imigrantams, atvykstantiems į Kilyvlendą. Taigi dabar gal aišku, kodėl reikalinga ta "Gija".

Baigdamas aš noriu pasakyti, kad mes neturime bijoti naujų atvykėlių iš Lietuvos. Atsiminkime, kad mes visi esame imigrantai arba imigrantų vaikai. O šie naujieji imigrantai yra mūsų išeivijos lietuvių ateitis.

SPORTO ŽINIOS

BĖGIMO VARŽYBOS

8-osios kvietinės lietuvių ir kitų baltijiečių kroso (lauko-miško) bėgimo varžybos įvyks 1998 m. lapkričio 14 d., šeštadienį, Medina High School trasoje, 777 East Union Street, Medina, Ohio – už maždaug 40 mylių į pietvakarius nuo Cleveland, OH.

Programa:

- berniukams ir mergaitėms, gim. 1988 m. ir jaunesniems bei 1986-87 m. gimimo – 3000 m;
- jauniams (1984-85 m. gimimo) – 4000 m;
- gimusiems 1982-83 ir 1980-81 metais bei visų klasių senjorams ir senjorėms – 5000 m. Senjorų klasės: 30-39 m., 40-49 m., 50-59 m. ir 60 m. bei vyresnių.

Varžybų pradžia vyrams, moterims ir senjorams bei senjorėms – 9 val. ryto. Registracija nuo 8:00 iki 8:45 v.r. Jaunučių, jaunių ir jaunuolių klasėms pradžia – 10 v.r. Registruotis reikia ne vėliau kaip 15 min. prieš kiekvieną rungtį.

Užsiregistruoti ir gauti išsamesnių žinių galima pas Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas: 216-481-6064. Registruotis galima ir vietoje, prieš varžybų pradžią.

Varžybos vyks Lake Erie USATF 1988 m. pirmenybių rėmuose, atrenkant lietuvius bei kitus baltijiečius iš bendrą Lake Erie USATF pirmenybių pasekmių.

ŠALFASS CENTRO
VALDYBA

PLAUKIKŲ DĖMESIUI

1998 metų Šiaurės Amerikos lietuvių ir kitų baltijiečių plaukimo pirmenybės numatomos lapkričio mėnesį, Kanadoje, Toronto, Ont. Tikslią datą ir varžybų vietą pranešime vėliau, kai šias žinias gausime iš rengėjų – latvių. Teirautis pas Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas 216-481-6064.

ŠALFASS CENTRO
VALDYBA

IEŠKAU PENSININKO – PADĖJĖJO

Miegamasis kambarys ir virtuvė – už dyką. Tačiau turi valyti butą ir prižiūrėti jame tvarką. Kreiptis telefonu: (440) 338-1758.

GIRDĖTA MOKYKLOJE

Per kalbos pamoką

Mokytoja aiškina apie vienaskaitinius ir daugiskaitinius daiktavardžius ir pateikia pavyzdžius:

– Štai *žirklės, vartai ir kelnės* yra daugiskaitiniai...

Pastebėjusi, kad paskutiniame suole Algiukas kalbasi su draugu, netikėtai užklausa:

– Kodėl *kelnės* yra daugiskaitinis daiktavardis?

Algiukas atsistoja, pagalvoja minutėlę ir atsako:

– *Kelnės* yra daugiskaitinis daiktavardis dėl to, kad jos yra vienaskaitinės viršuje ir daugiskaitinės apačioje!

Skautų stovykloje

Vasaros skautų stovykloje skiltininkas, išsivedęs savo skautų skiltį į mišką, moko kaip pagal saulę susirasti kelią iš miško. Jis pradeda:

– Lengviausia yra tada,

kai danguje – saulė. Pagal ją jūs galite nustatyti laiką ir orientuotis, koks yra dienos laikas.

Mažas skautukas teiraujasi:

– Man vis tiek neaišku. Mano dėdė žino laiką, pasižiūrėjęs į saulę, o aš niekada nematau skaitmenų ant saulės ir nežinau, kuri valanda!

Šviesi pamoka

Fizikos pamokoje mokytojas, kuris buvo viengungis ir nekenė moterų, pasakojo vaikams:

– Jeigu žmonių kalbą būtų galima paversti elektros energija, tai penkios moterys apšviestų visą miestą...

Mokinys staiga pakėlė ranką:

– Dabar suprantu, pone mokytojau, kodėl tėvelis visada išeina iš namų, kai pas

JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

mamą susirenka moteris. Jis, imdamas skrybėlę, ne kartą yra pasakęs: "Jau pas mus vėl susirinko šviesuomenė!"

APIE LOGIKĄ, TEISĘ IR MEDICINĄ

Vaikų darželyje

Auklėtoja sako Algiukui:

– Tu turi praustis kasdien ir dažnai maudytis. Juk ir žuvytės maudosi kasdien?

– Taip, bet jos gyvena upėje, kur daug vandens!

– Kad būtum švarus, nebūtina gyventi vandenyje. Reikia tik naudoti muilą!

Algiukas:

– O kaip žuvytės būna švarios, jei jos neturi muilo?

Teisme

– Ar prisipažįstat, kad nukentėjusį mušėt su plyta per galvą? – klausia teisėjas,

– Prisipažįstu, pone teisėjau. Bet aš nesu kaltas, kad jo kojos kreivos.

Nukentėjęs:

– Jos tokios buvo, dar prieš jam griebiant nuo gatvės plytą!

Prekė paštu

Vienos nervų ligoninės pacientą sanitaras nuvedė apsipirkti. Išsigijęs viską, ko tik jam reikėjo, ligonis staiga priėjo prie jaunos pardavėjos ir priklįjavo jai ant nugaros pašto ženklą.

– Kam gi tu taip padarei? – klausia sanitaras.

– Ji man patinka. Noriu, kad man ją atsiųstų paštu.

Kur laimė?

Žmona skundžiasi vyrui: – Visą savo gyvenimą aš tik verdu ir verdu. Ir ką iš to turiu? Nieko.

– Tu turi laimę, brangioji, – pastebi vyras, – o aš – skrandžio žaizdą...

OHIO LITHUANIANS FOR RESPONSIVE GOVERNMENT Cleveland to Cincinnati

kviečia Ohio lietuvius
lapkričio 3 d. balsuoti už:

GEORGE VOINOVICH

– į JAV Senatą.

Balsuokime už lietuvių bičiulį,
Lietuvos draugą, Cleveland ir Ohio
gerbūvio pakeleją, "Social Security"
užtarėją.

STEVE LaTOURETTE

– į JAV Kongresą.

Jis remia lietuvius ir Lietuvą.

ROBERT TAFT

– į Ohio gubernatorius.

Jis tęs G. Voinovich teigiamą veiklą
Ohio valstijoje.

RONALD SUSTER

– į Justice of the Supreme Court of Ohio.

Balsuokime už teisėją, lietuvių draugą,
Dievo Motinos parapijos auklėtinį.

Paid for by OLFRG, I. Stankus Treasurer, 18314 La Salle Rd. Cleveland, Ohio 44119

T Ė V I Š K Ė

Vladas Vijeikis

Mano kaimynas "Dirvos" puslapyje Jonas Kardokas parašė straipsnį "O tėviške, tu mana..." Paskaičiau ir pavydas ėmė skverbtis. Sako, kad iš pavydo žmogus pažaliuoja. Gali ir su manim taip atsitikti. Štai žmogus, kuris turi tėviškę! Tas žodis poetų apdainuotas, rašytojų aprašytas, sukeliantis daug jausmų. Žinoma, žmogus visados trokšta to, ko neturi. Man, miesto vaikėzui, būtų nesuprantama, jeigu nebūčiau skaitęs knygos. Ar galima pavadinti tėviškę kažkur dar negrištoje gatvėje nuomotą butą? Ar galima tėviškę vadinti, kad ir Laisvės alėjoje Kaune nedidelę gyvenvietę? Ar ištaiginas viešbutis atstos tėviškę? Tad ir pavydžiu tikros tėviškės. Kas smagiau: ar po pievą basam braidžioti, ar po miesto grindinį vaikščioti? Tas, kuris turi tėviškę, turi kur sugrįžti. O kur grįš miesčionis, išmestas iš buto?

Kad ir miesčionis, bet žinau, kad tėviškę sudaro daug dalykų. Namas su šiaudine pastoge, klojimas, pievos, arkliai, karvės, o taip pat ir žąsys. Jonas Kardokas nusiškundžia, kad jam daug nemalonumo suteikė žąsys. O miesčionis mato tik keptą žąsį. Prisimenu, kad Lietuvoje valdininkai turėjo pirkti žąsis, nes jų buvo priauginta per daug, o užsienis kažkodėl nenorėjo pirkti. Tad tuo laiku žąsys įkyrėjo ne tik Jonui, nuo juodvarnių žąsis ginančiam.

Toliau jis prisimena gojų. Jis sako: "Tai ne žydų naudojamas žodis, kalbant apie krikščionis. Tik nepaaiškina, kad gojus žydų kalboje reiškė mėšlą. Gojus, šilas, miškas – tai nepažįstama miesčioniui. Bet man teko būti Kačerginėje, prie Kauno, eglyne. Ir ten taip kvepėjo čibreliai, kad ir dar šiandien prisimenu. Miesčionės apšlaksto save kvepalais, bet čiboreliams nepriylgsta.

Toliau jis kalba apie paukščius, kurie gojuje gyvena: kurapkos, gegutės, šarkos, pempės, lakštingalos ir daugybė kitų. O tuos paukščius miesčionis mato tik muziejuje iškimštus ir nejudančius.

Toliau jis rašo: "Susikurdavom ugnį..., prisikepdavom bulvių ir, jeigu dar pavykdavo iškaulyti iš namų žalių lašinių, tai būdavo tikras balius...". Man teko ant lauzo keptų bulvių paragauti skautų stovykloje. Tik nebuvo pridėta žalių lašinių. Mat miesčionims lašinius valgyti draudžiama. Esą jie sukelia visokias ligas. Man teko nugirsti, kad samdytas bernas, negaudamas lašinių, nebepasilikdavo kitiems metams. Jis vykdavo į tą vietovę, kur šeiminkė negaili lašinių. O gal ten merginos gražesnės. Kas viską išaiškins?

Prisiminiau Prano Vaičaičio žodžius: "O tėviške, koks mielas kraštas, kurio netekau taip ūmai. To neišreikš nė vienas raštas. Tą pasakys vieni jausmai". Jeigu kalbėsime plačia prasme, tai ir žydinti pieva, ir gojus, ir miesto gatvė yra tėviškė.

Jonas aprašo linų apdorojimą. Atrodo, kad tai buvo ne tik naudingas darbas, bet ir pabendravimas, padainavimas ir kita kas.

Dar jis rašo, kad "vienas

įdomesnių pavasarinių visos šeimos darbų – durpių kasimas ir paruošimas žiemai...". Šioje vietoje sustojau protestuodamas. Man, miesčioniui, teko kasti durpes karo metais. Buvome nuvaryti į durpyną. Teko kasti, nešioti ir krauti durpes džiovinimui. Po keleto valandų rankos būdavo kruvinos, ir nors krisk iš nuovargio. Tik saugokis, kad neprigertum durpyne. Žinoma, mes turėjome skubėti, nes mus vijo durpių kasimo mašina. Kas kita šeimos darbas, kuris patiko Jonui. Mamytė – juk ne mašina. Ji nevarys savo vaikelio. Dar ir vakarienė laukė su lašiniaus.

Aš, Jonas ir daug kitų netekome tėviškės – ar tai būtų žaliuojanti pieva, ar miesto grindinys. Ir apie tai galvojame, svajojame, rašome, kalbame. Ir mus labai jaudina, kas vyksta dabar mūsų tėviškėje. Pergyvename kiekvieną blogą žinią ir džiūgaujame, išgirdę gerą, bet tų gerų – ne tiek daug. Tad kaltiname žur-

nalistus, kurie tik blogi mato.

Jonas Kardokas skausmingai pergyvena, sugrįžęs ir pamatęs savo suniokotą tėviškę. Ir aš nuliūdau, pamatęs tą tuščią sklypą Kaune, apstatytą namais. O čia žaisdavome policininkus ir plėšikus arba ant lazdų apsižergę vaizdavome kaubojus. Ir sviediniui paspardyti buvo vietos. Nebėra. Bet ar Jonas pirmas? Štai caro vergijos laikais poetas Vienažindis sako: "...širdį ver kaip yla. Numylėtojų mano vietoj gyvena barzdyla..." Jis turi mintyje rusų kolonistą. O dabar – ar ne kitaip?

Jis pasigenda gandrų. Prisipažinsiu, kad gyvo gandro niekad nemačiau. Tik žinau, kad gandas mane atnešė. Prisimena "buliaus pieną". Tai lyg svogūninė sriuba. Tokios neteko ragauti, bet atsimenu sutrupintą duoną, užpiltą vandeniu ir žiupsneliu cukraus. Vadinome tokį patiekalą "trupiku". Ir tai buvo labai skanu. Dabar gerokai

patvirkome: visuomeninėse vakarienėse valgome cepelinus, koldūnus, viščiukus, kiaulieną, jautieną. Ir tai vadiname lietuviškais valgiais! O kodėl nepateikti tikrai lietuviško valgio? Jonas pateikia aiškius nurodymus: smulkiai supiaustyti svogūnai, sutrinti su druska ir užpilti šaltu vandeniu. Valgoma su šiltom virtom bulvėm ir kanapiniu pienu. Tai kanapių sutrintos sėklos. Vakarienių rengėjai turi atkreipti dėmesį.

Baigdamas Jonas iš Dzūkijos sako: "...galiu tvirtinti, kad daug Dzūkijos vaikų panašiai gyvena ir brendo tais sunkiais krizės laikais... Tėvų ir mokytojų dėka didelė dauguma išaugo gerais lietuvišiais patriotais. Tai mūsų tėviškė".

Šventa teisybė. Nors ir pavydžiu tėviškės su paukščiais, gandrais, gojais, bet ir aš turiu. Gal tai tik negrišta dulkina gatvė, tuščias žemės sklypas, panašūs vargai. Bet tai – MŪSŲ TĖVIŠKĖ!

Pensininkų klubo žinios

Klyvlendo lietuvių pensininkų klubo narių suėjimas įvyks lapkričio 5 d. Lietuvių namų viršutinėje salėje 2:00 val. popiet. Padėkos dienos pietūs patiekiami veltui visiems klubo nariams, užsimokėjusiems nario mokestį. Mūsų suėjimo metu gros

akordeonistas, bus įdomi programa, puikūs pietūs. Laukiame visų narių ir naujų pensininkų.

Sveikiname mūsų klubo narius, lapkrityje švenčiančius savo gimtadienį. Tai: Kazys Bruožis, Uršulė Grincienė, Jonas Gudėnas, Salo-

mėja Idzelienė, Sofija Juozapaitienė, Elena Nainienė, Jonas Narušas, Angela Perko, Jonas Rastenis, Edvardas Rydelis, Vytautas Sniečkus, Julija Stuogienė ir Jonas Vyšnionis.

Jonas Kazlauskas

LITHUANIAN CIVIC COALITION

"in memory of Ray Kudukis"

Asks you to vote
Nov. 3, for:

George VOINOVICH, U.S. Senate
Dennis KUCINICH, U.S. Congress

Stephanie TUBBS JONES,
U.S. Congress
Robert TAFT, Governor of Ohio

Paid for by LCC, Treasurer
Linus Jokubaitis, 1557 Clarence Ave. Lakewood, Ohio 44107

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

CENTRAL

Heating and Air Conditioning Company

24 Hr. Service & Installation

\$ 100.00 OFF - NEW FURNACE

\$100.00 OFF - NEW AIR CONDITIONER

10 % OFF - ANY SERVICE CALL

Call now: 1-216-731-9400

Visų sielų kapinių kalneliuose jau ilsisi daugybė dar taip neseniai tarp mūsų buvusių. Čia dar tokie ryškūs mūsų tautos istorijos puslapiai. Vėlinių vakarą dar kartą prisiminkime juos, pabūkime su jais kartu.

J. Dunduro nuotr.

Mūsų parapijose

UŽ A.†A. PIJAUS JAUNUČIO NASVYČIO VĖLĘ

Lapkričio 7 d., 11:30 v. r. Dievo Motinos parapijos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už a.†a. inž. Pijaus Jaunučio Nasvyčio vėlę. Po pamaldų visus kviečiame į Lietuvų Namų viršutinėje salėje rengiamą jo šviesios

atminties pagerbimą.
*Duktė Aldona Satterthwaite,
sūnus Vytautas
Aldona Mackevičienė*

VĖLINĖS

Lapkričio 2 d., pirmadienį, per Vėlinės vėl prisimin-

sime mirusius. Šv. Jurgio parapijoje bus aukojamos trejos Vėlinių dienos Mišios. Parapičius prašome prieš Vėlines gražinti mirusių prisiminimo vokelius. Juose surašyti vardai bus minimi per visas lapkričio Mišias.

Ger. J.

Alė RŪTA

IŠĖJUSIAM ANAPUS SAULĖS

(Iš "Poezijos pavasario" almanacho – 98)

*Rimsta vidus, lyg jūros bangos,
saulė seniai nusileidus.
Kur slepiasi tavo veidas –
žiūri pro Amžinybės langus?*

*Visi takeliai po tavo kojų
skaisčiais žiedais žydėjo.
Ir kas dieną daugiau žadėjo...
Kam tavo dulkelę aukoju?*

*Matau širdim – ar tai tu čia?
Ar tavo sielai nešalta?
Kelionė Kosmose – balta balta...
O pasilikus tamsu ir tuščia.*

Balys AUGINAS

DEDIKACIJA MOTINAI

*Aš padedu minčių mažytę puokštę
Ant tolimojo Tavo kapo, Mama –
Tegu dainuoja Tau
Šiandien visi varpai bažnyčios bokšte
Ir guodžia mano širdį
Kenčiančią, neramią —*

1960.4.28

A.†A. JANINAI STAŠKUTEI (STAŠKEVIČIŪTEI)

mirus, liūdesyje pasilikusiems sūnėnui JONUI ir GIEDREI STANKŪNAMS ir jų jaunimui: DARIUI, NIDAI ir RYTUI, broliams VLADUI STAŠKUI, VYTAUTUI ir JONEI STAŠKAMS, visiems giminėms ir artimiesiems, gyvenantiems Amerikoje ir Lietuvoje, reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą

Klaus, Aldona, Matas
ir Monika Pintsch

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad

A.†A. PIJUS JAUNUTIS NASVYTIS

po sunkios ligos mirė spalio 17 d., 5 val. ryto Plainville, CT. Ten spalio 20 d. įvyko atsisveikinimas. Pamaldos ir akademija įvyks lapkričio 7 d. Cleveland, OH. Iš ten velionio palaidai bus pervežti į Lietuvą.

Birutė Nasvytytė-Smetonienė

Vytautas Nasvytis

Aldona Nasvytytė-Satterthwaite

Aldona Mackevičienė

Norinčius pagerbti velionio atminimą, šeimos pageidavimu, kviečiame tai padaryti aukomis Lavoriškių mokyklos statybai Vilniaus krašte, nes šis projektas buvo vienas paskutiniųjų jo rūpesčių. Čekius rašyti ir siųsti Tautos fondui: Lithuanian National Foundation, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207-1910.

Žymiam visuomenininkui
ir Tautos fondo tarybos vicepirmininkui

A.†A. PIJUI JAUNUČIUI NASVYČIUI

mirus, velionio dukrai ALDONAI, sūnui VYTAUTUI ir visiems artimiesiems Amerikoje ir Lietuvoje reiškiamo gilią užuojautą.

TAUTOS FONDAS

Mirus mūsų ilgamečiui draugui, krikšto tėvui

A.†A. JAUNUČIUI NASVYČIUI

nuoširdžiai užjaučiame dukrą ALDONĄ, sūnų VYTAUTĄ, anūkus, seserį BIRUTĘ SMETONIENĘ ir visą gausią giminę bei artimuosius.

*Aldona Raulinaitienė
Ingrida ir Steve,
Andrius ir Clarissa su šeima*

A.†A.

ANTANUI KAVALIŪNUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą dukrai DALIAI ir RIMANTUI BITĖNAMS, sūnui VYTAUTUI ir kitiems giminėms bei artimiesiems.

Klaus ir Aldona Pintsch

Dainos broliui

A.†A. ANTANUI KAVALIŪNUI

iškeliavusiam amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame velionio dukterį DALIĄ, sūnų VYTAUTĄ ir visus artimuosius.

*Antanas Jonaitis,
Liuda ir Vacys Petkai,
Antanina ir Pranas Petraičiai*

"DIRVAI" AUKOJO:

A.Sagienė, Vilnius, Lietuva 100
P.Girnys, High W., England 90
I.Alantienė, Detroit, MI 50
G.Mačys, Cleveland, OH 50
"Girių aidai" koncerto rengimo komitetas, Clev., OH 50
Amerikos lietuvių klubas, Beverly Shores, IN 50
R.Bitėnas, Bronxville, NY 35
L.Griniūtė-Smulkst, Melrose P., IL 30
G.Gudauskienė, Los An.,CA 25
E.Petrini, Jackson, MS 25
K.Ripškis, Phoenix, AZ 20
D.Vidžiūnas, Chicago, IL 20
I.Janavičius, Clev., OH 15
V.Kačinskas, Sawyer, MI 15
B.Linden, Hemet, CA 15
M.Macevičius, Chicago, IL 15
S.Mažulis, Woodstock, IL ... 15
V.Ramūnas, Euclid, OH 15
R.Tamulionis, Beverly H. MI 15
A.Tumas, Simi Valley, CA 15
J.Vidūnas, Auburn MA 15
Dr.A.Žolynas, Escond., CA 15
V.Brakas, Willoughby, OH 10
P.Razgaitis, Seven Hills, OH 10
M.Remienė Westchester, IL 10
B.Šimkus, Santa Monica, CA 10
H.Dainienė, Oak Lawn, IL ... 5
E.Rašytinis, Detroit, MI 5
A.Shukis, Gulfport, FL 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

* * *

Beverly Shores, Indiana, Amerikos lietuvių klubas metiniame susirinkime balsų dauguma nutarė savo auką paremti jūsų įdomų ir laukiamą laikraštį.

Juozas Noreika
B.S. ALK išdininkas

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- LAPKRIČIO 6 d., 7:00 v.v. Dievo Motinos parapijos svetainėje – Kauno Vytauto Didžiojo universiteto prof., humanitarinių mokslų dr. Tomo Sodeikos paskaita "Lietuvos katalikai ant XXI amžiaus slenksčio". Rengia "Ateities" klubas.
- LAPKRIČIO 7 - 8 d. – "Lietuvių dienos" Rengia LB Cleveland, OH apylinkė. Hamilton "Aukuras" Dievo Motinos parapijos salėje parodys V. Alanto 3 veiksmų komediją "Šiapus už dangos". Sekmadienį po mišių – A. Kezio foto darbų paroda.
- LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
- LAPKRIČIO 15 d., sek-

madienį, 4 v.p.p. Dievo Motinos parapijos kavinėje – Vacio Kavaliūno novelių knygos "Šauksmas" pristatymas. Rengia "Korp! Giedra".

• LAPKRIČIO 21 d. – Lietuvos kariuomenės atkūrimo 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo ramovėnai.

• LAPKRIČIO 28 d., 7 v.v. – JAV LB Kultūros premijų šventė. Rengėjai – JAV LB Klyvlendo apylinkė.

• GRUODŽIO 12 d. nuo 9:00 v.r. iki 5:00 v. v. – adventinis susikaupimas – rekolkcijos Dievo Motinos para-

pijos svetainėje. Praves kun. Rimas Gudelis. Rengia "Ateities" klubas.

• GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

1999 metal

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende.

Skambinkite | Lietuvą iš bet kur ir bet kada už
45 centus už minutę

Skambinkite Telegroup atstovui **ATLANTIC EXPRESS CORP.** dėl platesnės informacijos ir telefono pajungimo. 9.9 c. skambučiams JAV. **CALL BACK SERVICE**
SKAMBINKITE TEL. 1-888-615-2148

Taip pat persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Karaliaučiaus sr. ir Lenkijoje. Persiunčiame pinigus. Užsisakykite amerikietiško maisto komplektus.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrius dirba:
639 East 185 St., Cleveland, OH 44119 I-V 10AM - 6PM
Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

LIETUVIŲ DIENOS '98

Šeštadienį, lapkričio 7d. 6:30 v.v.

Dievo Motinos parapijos salėje
HAMILTONO LIETUVIŲ DRAMOS GRUPĖ AUKURAS
suvaldins

V. Alanto 3 veiksmų komediją
„Šiapus už dangos“

Bilietus (\$15, \$10, \$7) galima pirkti pas Viktorą Šilėną (216) 531-8207
ir Dievo Motinos parapijos svetainėje po šv. Mišių

Sekmadienį, lapkričio 8d.

LIETUVIŲ DAILĖS GRUPINĖ PARODA
A. KEZIO KNYGOS SUTIKTUVĖS
Videofilmas „MARIUS KATILIŠKIS“

Rengia LB Cleveland apylinkė

Kviečiame į VINCO GELGOTOS

VYRŲ KIRPYKLĄ

Apkirpimo kaina – \$5.00.

[vairus stilius – pagal pageidavimą.

Dirbame: pirm. - penkt. nuo 7:30

iki 5:30 val., šešt. - nuo 7:30 iki 5:00 val.

687 E. 185th St. Tel. (216) 481-5981.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

“LEADERS IN LOW COST TRAVEL”

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

SAVI PAS SAVUS !

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME VISUS

TAUPĄ !

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

Voinovich

for U.S. Senate

**Vote November 3rd
for George V. Voinovich
*Experience We Can Trust***

George Voinovich supported the freedom and independence of Lithuania. He actively supports the development of a free trade market economy and international trade with Lithuania.

Governor Voinovich supports and recognizes the vital importance of private parochial schools. The State of Ohio leads the country in terms of state support for our private schools.

Governor Voinovich has been a leading advocate in promoting international trade between Ohio and Eastern and Central European countries.

Governor Voinovich is committed to the needs of our senior citizens. His priority as a United States Senator will be to protect Social Security and Medicare for Ohio's families, seniors and future generations.

HE IS ONE OF US!

**"You show me someone who is proud of their ethnic heritage,
and I'll show you a great American"**